

Søren Hansen, formaður í Nordisk Kulturfond um aldarmótið

Sterkur mentanarpolitikkur besti førningur at hava við inn í ár 2000

-Tað hevur stóran týðning, at vit, hóast vit eru partur av altjóða samfelagnum, royna at halda lív í teimum norrønu virðunum. Bæði teimum, ið liggja í tónleikinum, bókmentunum, matinum og á øllum øðrum økjum við. Vit eru hvønn dag undir sera stórum trýsti frá amerikanska medie- og undirhaldsídnaðinum. Vilja vit nakað við okkara norðurlenska samleika, skulu vit hava fatur í røturnar, og nøkur av teimum, sum duga best at halda fast um røturnar eru nettupp føroyingar og hinar smátjóðirnar í Norðurlondum.

JAN MÜLLER

Hvørt ár letur Nordisk Kulturfond pengar til føroyskt mentanartiltøk í Føroyum ella í útlandinum. Seinastu tvey árin hevur danski fólkatingsmaðurin Søren Hansen verið formaður í grunninum. Hann fer frá á nýggjárið.

Søren Hansen vitjaði í Føroyum í heyst og nýttu vit tá høvi til at tosa við hann um týðningin, sum Nordisk Kulturfond hevur fyri mentanarpolitikkinn í Norðurlondum og annars um týðningin sum virkin mentanarpolitikkur hevur fyri tann norðurlenska samleikan og Norðurlond sum heild.

Nordisk Kulturfond má sigast at vera flaggskipið og kanska eitt tað týðningarmesta amboðið hjá Norðurlandaráðnum og Ráðharraráðnum við. Av samlaðu figgjarætlanini hjá Ráðnum uppá góðar 700 mill. kr. ræður Nordisk Kulturfond yvir umleið 25 mill. kr. árliga, og av teimum fara ein hálv til tvær til verkætlanir, sum føroyingar kunnu taka lut í ella sum beinleiðis stuðul til føroyskt mentanarligt virksemi á hvørjum ári. Fyri at fáa stuðul úr Nordisk Kulturfond, so skulu trý lond ella sjálfstýrandi øki vera við. Tó í einstøkum førum tvey.

Grunnurin stuðlar ikki verkætlanum í einum einstøkum landi. Tí har má tað vera landið, kommunan ella grunnar í landinum, sum stuðla. Tó so, at grunnurin stuðlar tiltaki í einum landi, sum so eisini hevur tilknýti

til onnur norðurlond. Eitt nú stuðlaði grunnurin útgávu av Atlantsløgum hjá Regini Dahl. Hetta var eitt føroyskt projekt burturav, men av tí at Regini hevði gjørt lög til danskar, svenskar, íslenskar og norska yrkingar varð hetta mett sum eitt norðurlandskt projekt.

Grunnurin hevur stuðlað stórum projektum sum SHAKE umframt at hann eisini stuðlar ráðstevnum innan bæði útbúgving, granskning og mentan og mangt annað.

Søren Hansen heldur tað er gott, at nógvir av pengunum fara til projekt í teimum smærri tjóðunum í Norðurlondum, herundir Føroyum, tí her hendir so nógv spennandi og áhugavert á tí mentanarpolitiska økinum.

Norðurlandahúsið

Ein av teimum týðandi karmunum um føroyskt og norðurlandskt mentanarlív er Norðurlandahúsið. Søren Hansen heldur sjálvur, at Norðurlandahúsið í Havn hevur ein ómetaliga stóran týðning fyri Føroyar.

“Eg havi verið í Føroyum einar 4-5 ferðir, síðani Norðurlandahúsið varð vígt. Og hvørja ferð havi eg upplivað at sæð ómetaliga vøkur og spennandi mentanarprojekt í Norðurlandahúsinum, alt frá tiltøkum um William Heinesen til 17 sangarar úr Klaksvík. Hetta húsið er at meta sum ein magnet, ið dregur virksemi og evnaríkt fólk til sín. Og tað var eisini nettupp hugsanin aftanfyrir Norðurlandahúsið.

Halda fast um røturnar

Søren Hansen er annars sannfjórur um, at tað eru væl givnir pengar, sum fara til mentanartiltøk í Føroyum, Grønlandi og Álandi.

“Er tað nakar, sum heldur fast um sínar røtur, so eru tað hesi triggjar smátjóðirnar. Tá eg vitjaði í Føroyum fyrr í ár át eg skerpið kjót, grind og spik og dansaði føroyska dans. Her heldur man fast í traditiónunum, sjálvst um tey ungu eisini eta pizza og burgarar. Og tað ger man eisini í Grønlandi

og á Álandi.

ES og Norðurlond

Nú ES flytur seg eystureftir eisini og ein stórri og stórri partur av Europa verður integreraður í henda felagskap heldur Søren Hansen tað vera so mikið meira týðningarmikið at varðveita og menna norðurlandsku mentanarbóndini.

“Tað hevur stóran týðning, at vit, hóast vit eru partur av altjóða samfelagnum, royna at halda lív í teimum norrønu virðunum. Bæði teimum, sum liggja í

tónleikinum, bókmentunum, matinum og á øllum øðrum økjum við.

“Vit eru hvønn dag undir sera stórum trýsti frá amerikanska medie- og undirhaldsídnaðinum. Vilja vit nakað við okkara norðurlandska samleika, so skulu vit hava fatur í røturnar, og nøkur av teimum, sum duga best at halda fast um røturnar eru nettup føroyingar og hinar smátjóðirnar í Norðurlondum.

Søren Hansen minnir eisini á, at tað ikki bert finst eitt mentanarligt stríð mill-

Søren Hansen, formaður í Nordisk Kulturfond heldur tjóðir sum Føroyar hava nógvan íblástur at geva øðrum á mentanarøkinum, sum eitt nú evnini og viljan at halda fast um røturnar.

um USA og Europa men eisini eitt millum Norðurlond og Suðureuropa. “Eg haldi framvegis, at styrkin í europeisku mentanini er tann sannroynd, at vit eru so ymisk. Vit hava eina grikska, eina franska, eina